

Rozwój rynku: Nikiel i wyroby z niklu (CN 75) — 2015–2025

Wprowadzenie

Niniejszy raport analizuje ewolucję handlu zagranicznego Unii Europejskiej (UE) w obszarze niklu i wyrobów z niklu (dział CN 75) w latach 2015–2025. Produkty tej grupy obejmują szeroki wachlarz – od surowca (kamienie niklowe, nikiel nieobrobiony) po przetworzone półwyroby (proszki, sztaby, blachy, rury) i gotowe artykuły z niklu. Są one kluczowe dla przemysłu lotniczego, energetycznego, elektronicznego oraz dynamicznie rozwijającego się sektora baterii. Dane pochodzą z Dashboardu Handlu UE i obejmują wyłącznie handel z krajami spoza UE.

W analizowanym okresie handel niklem i jego wyrobami przechodził głębokie przeobrażenia strukturalne, napędzane wahaniami cen surowca, zmianami geopolitycznymi oraz rozwojem unijnych mocy produkcyjnych. Raport koncentruje się na trzech głównych dynamikach: roli cen w kreowaniu wartości handlu, przeobrażeniach geograficznych łańcuchów dostaw oraz transformacji potencjału wytwórczego UE.

1. Gwałtowny wzrost wartości handlu napędzany wahaniami cen surowca

Wolumen obrotów niklem w UE rósł umiarkowanie, jednak wartość handlu wykazywała znacznie silniejszą dynamikę z powodu skokowych zmian cen jednostkowych. Kulminacyjny okazał się rok 2022, kiedy to średnie ceny importowe i eksportowe osiągnęły historyczne maksima.

Wartość obrotów zwiększyła się pomimo stabilizacji wolumenu importu

W całym badanym okresie wartość eksportu UE wzrosła o 81,1% – z 1,78 mld EUR w 2015 r. do 3,22 mld EUR w 2025 r., przy jednoczesnym wzroście wolumenu eksportu o 49,3% (z 117 tys. ton do 175 tys. ton). Import odnotował wzrost wartości o 28,4% (z 3,93 mld EUR do 5,05 mld EUR), mimo iż jego wielkość fizyczna nieznacznie się obniżyła (–5,9%). Deficyt handlowy zmniejszył się z –2,15 mld EUR do –1,83 mld EUR (poprawa o 15,1%), co wskazuje na stopniowe równoważenie wymiany.

Wskaźnik (EUR, tony)	2015	2022	2025	Zmiana 2015–2025
Eksport (mld EUR)	1,78	3,61	3,22	+81,1%
Eksport (tys. ton)	117,5	156,4	175,4	+49,3%
Import (mld EUR)	3,93	7,62	5,05	+28,4%
Import (tys. ton)	325,6	334,4	306,3	–5,9%
Bilans (mld EUR)	–2,15	–4,01	–1,83	+15,1%
Cena jedn. eksportu (EUR/t)	15 139	23 112	18 366	+21,3%
Cena jedn. importu (EUR/t)	12 081	22 786	16 490	+36,5%

Źródło: Przegląd handlu UE – dział 75.

Rok 2022 – punkt kulminacyjny wzrostu cen niklu

W 2022 r. średnia cena importowa osiągnęła 22 786 EUR/t, a eksportowa 23 112 EUR/t, co stanowiło skok odpowiednio o 59% i 52% w porównaniu z 2020 r. Było to bezpośrednie następstwo globalnego wzrostu notowań niklu, napędzanego przerwami w dostawach i niepewnością na rynkach surowcowych po inwazji Rosji na Ukrainę. W efekcie wartość importu skoczyła do 7,62 mld EUR (najwyższy poziom w dekadzie), a wartość eksportu do 3,61 mld EUR, zanim ceny zaczęły się normalizować w latach 2023–2025.

Wolumeny: rosnący eksport, stabilny import w ujęciu ilościowym

Fizyczny eksport rósł niemal nieprzerwanie, z wyjątkiem 2021 r. (spadek do 130 tys. ton), co odzwierciedlało rosnącą zdolność UE do przetwarzania i reeksportu wyrobów niklowych. Import ilościowy pozostawał względnie stabilny (300–410 tys. ton rocznie), co sugeruje, że popyt wewnętrzny był w dużej mierze pokrywany przez rosnącą produkcję krajową.

2. Przebudowa łańcuchów dostaw pod wpływem czynników geopolitycznych i technologicznych

Struktura geograficzna handlu niklem uległa w latach 2015–2025 zasadniczym zmianom. Dotychczasowa dominacja Rosji w imporcie została podważona przez sankcje i dywersyfikację, a nowe centra popytu i podaży – zwłaszcza Norwegia i Kanada – zyskały na znaczeniu.

Rosja traci pozycję głównego dostawcy po 2022 roku

Import z Rosji wzrósł z 674 mln EUR w 2015 r. do rekordowych 3,16 mld EUR w 2022 r., po czym załamał się do 0,95 mld EUR w 2025 r. (względem szczytu spadek o 70%). Udział Rosji w unijnym imporcie niklu skurczył się, choć przez większość dekady pozosta-

wała największym pojedynczym dostawcą. Dane dotyczące koncentracji importu (HHI) pokazują, że rynek stał się bardziej rozproszony po 2022 r. – wskaźnik HHI obniżył się z 2 426 w 2021 r. do 1 447 w 2025 r. (spadek o 40% od szczytu). Zobacz koncentrację rynku.

Norwegia i Kanada jako nowe filary wymiany

Import z Norwegii wzrósł o 18,5% (z 0,50 mld EUR w 2015 r. do 0,59 mld EUR w 2025 r.), jednak znacznie bardziej spektakularny był wzrost w eksporcie UE do tego kraju – z 16,5 mln EUR do 395 mln EUR, czyli o 2 296%, co uczyniło Norwegię drugim rynkiem eksportowym UE dla niklu w 2025 r. Podobnie, import z Kanady zwiększył się o 253% (do 418 mln EUR), a eksport do Kanady – o 245% (do 161 mln EUR). Wzrost ten odzwierciedla rozwój transatlantyckich sieci przetwórstwa niklu do zastosowań bateryjnych.

Partner (import)	Wartość 2015 (mln EUR)	Wartość 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Rosja	674	974	+44,4%
USA	635	1 260	+98,4%
Norwegia	496	588	+18,5%
Kanada	118	418	+253,2%
Wlk. Brytania	539	649	+20,4%

Partner (eksport)	Wartość 2015 (mln EUR)	Wartość 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
USA	530	717	+35,3%
Norwegia	17	395	+2 295,6%
Wlk. Brytania	373	489	+31,1%
Kanada	47	161	+244,9%
Chiny	175	235	+34,3%

Źródło: Główni partnerzy handlowi UE.

Rosnąca dywersyfikacja rynków eksportowych

Koncentracja eksportu obniżyła się – wskaźnik HHI zmalał z 1 539 w 2015 r. do 1 090 w 2025 r. (–29,2%). Unijni eksporterzy zwiększyli sprzedaż do większej liczby odbiorców, m.in. do Japonii (+194,7%), Korei Płd. (+10,6%) i Szwajcarii (+60%). Zmniejszyło to zależność od pojedynczych rynków, choć USA pozostały największym klientem z 22% udziałem w eksporcie w 2025 r.

3. Transformacja przemysłu niklowego UE: wzrost produkcji i nowa struktura handlu

Głęboka przebudowa unijnego sektora niklu znalazła odzwierciedlenie w skokowym wzroście produkcji, zmianie struktury towarowej obrotów oraz ewolucji wskaźników autonomii strategicznej.

Gwałtowny wzrost unijnej produkcji wyrobów z niklu po 2018 roku

Produkcja ilościowa wyrobów z niklu (dane PRODCOM) wzrosła z 84,9 tys. ton w 2018 r. do 247,6 tys. ton w 2024 r. – niemal trzykrotnie. W ujęciu wartościowym skok był jeszcze większy: z 1,12 mld EUR do 2,83 mld EUR (+152%). Największy przyrost produkcji odnotowano w kategoriach kamieni niklowych i produktów pośrednich, co wiąże się z uruchomieniem nowych instalacji do produkcji prekursorów bateryjnych (m.in. w Finlandii). Dane o produkcji.

Od surowca do komponentów – zmiana struktury towarowej handlu

W imporcie dominują surowce: nikiel nieobrobiony (CN 7502) stanowił w 2025 r. 43% wartości importu (2,17 mld EUR) przy 144,8 tys. ton. Istotną rolę odgrywają również kamienie niklowe i produkty pośrednie (CN 7501 – 0,76 mld EUR) oraz półwyroby (sztaby, druty – CN 7505, 0,70 mld EUR).

W eksporcie nastąpiło wyraźne przesunięcie ku wyrobom przetworzonym. W 2025 r. największą pozycję stanowiły sztaby, pręty i druty (CN 7505 – 0,86 mld EUR), a następnie rury i łączniki (CN 7507 – 0,44 mld EUR) oraz blachy (CN 7506 – 0,35 mld EUR). Artykuły z niklu gdzie indziej niesklasyfikowane (CN 7508) w imporcie zamknęły się kwotą 0,82 mld EUR w 2025 r. (wzrost z 0,20 mld EUR w 2015 r.), co odzwierciedla rosnące zapotrzebowanie przemysłu na specjalistyczne komponenty.

Kategoria (import)	Wartość 2015 (mln EUR)	Wartość 2025 (mln EUR)	Udział 2025
7502 – Nikiel nieobrobiony	2 604	2 168	43%
7501 – Produkty pośrednie	277	756	15%
7505 – Sztaby, pręty, drut	369	696	14%
7503 – Odpady i złom	55	118	2%
7506 – Blachy, taśmy, folie	191	163	3%
7508 – Pozostałe artykuły	200	820	16%

Kategoria (eksport)	Wartość 2015 (mln EUR)	Wartość 2025 (mln EUR)	Udział 2025
7505 – Sztaby, pręty, drut	517	855	27%
7501 – Produkty pośrednie	46	565	18%
7507 – Rury i łączniki	279	443	14%
7502 – Nikiel nieobrobiony	445	290	9%
7506 – Blachy, taśmy, folie	188	345	11%
7503 – Odpady i złom	79	157	5%

Źródło: Podział na kategorie produktowe.

Od ujemnego do dodatniego wskaźnika uzależnienia od importu netto

Relacja importu netto do zużycia krajowego zmieniła się z –17,7% w 2015 r. do +38,6% w 2024 r. (ostatni dostępny rok). Oznacza to, że UE z pozycji bliskiej samowystarczalności (ujemna wartość wskazywała na nadwyżkę eksportową nad importem w stosunku do produkcji) przeszła do stanu wyraźnego uzależnienia od importu netto. Jednocześnie wskaźnik skłonności eksportowej (eksport/produkcja) obniżył się z 80,9% w 2015 r. do 124,3% w 2024 r., co sugeruje, że rosnąca produkcja jest w coraz większym stopniu kierowana na rynki zewnętrzne, a nie na zaspokojenie popytu wewnętrznego. Wskaźniki strategiczne.

Wniosek

Unijny handel niklem i wyrobami z niklu w latach 2015–2025 charakteryzował się dynamicznym wzrostem wartości, napędzanym głównie przez ceny surowca, przy umiarkowanym wzroście wolumenu wymiany. Struktura geograficzna uległa głębokim przeobrażeniom: udział Rosji w imporcie gwałtownie spadł po 2022 r., a kluczowymi partnerami stały się Norwegia, Kanada i USA. Równocześnie UE dokonała skoku produkcyjnego – ilość wytwarzanych wyrobów wzrosła prawie trzykrotnie, a eksport przesunął się w stronę wyrobów przetworzonych o wyższej wartości dodanej.

Mimo tych pozytywnych zmian, wskaźniki autonomii ujawniają rosnącą zależność od importu netto, co przy zmienności cen i napięciach geopolitycznych stanowi wyzwanie dla bezpieczeństwa dostaw. Dalszy rozwój potencjału produkcji bateryjnych komponentów niklowych w UE, przy jednoczesnej dywersyfikacji źródeł surowca, będzie kluczowy dla utrzymania konkurencyjności europejskiego przemysłu.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.